

2024. évi kamarai minőségellenőrzésekkel kapcsolatos tapasztalatok

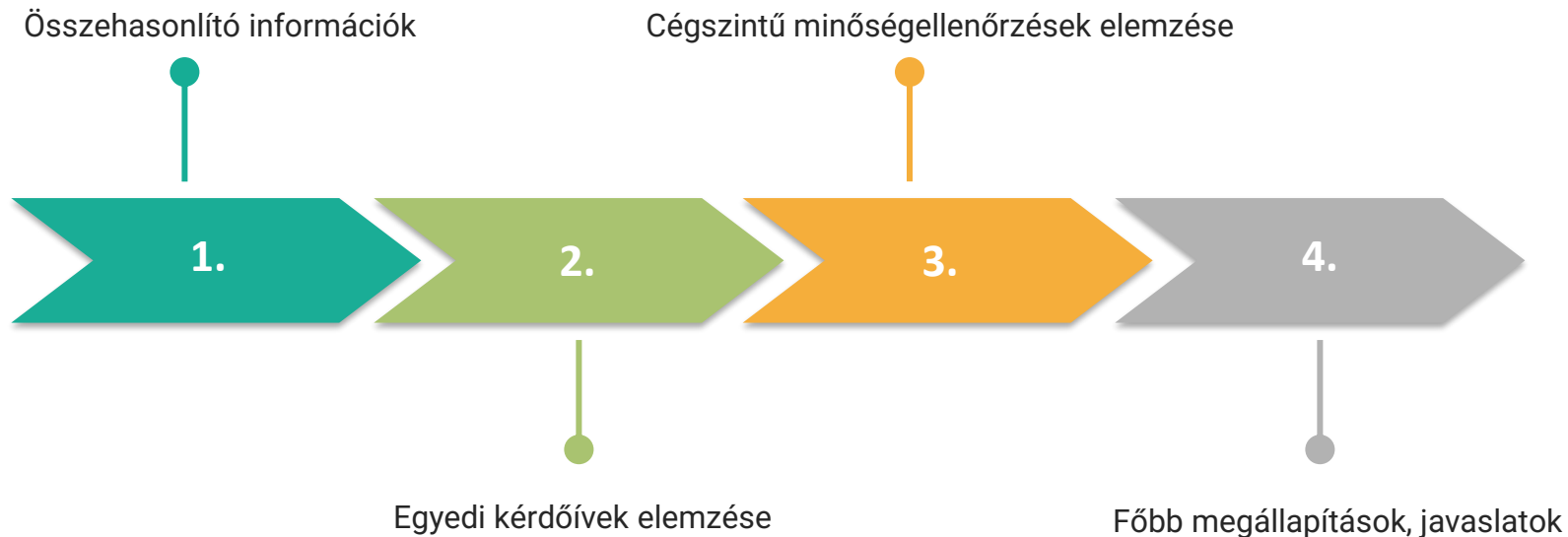
Tolnai Krisztián Ádám

Nemzetgazdasági Minisztérium, Számviteli és Közfelügyeleti Főosztály
Főosztály
Osztályvezető

Kőműves Kinga és Mészáros Rita

Nemzetgazdasági Minisztérium, Számviteli és Közfelügyeleti
Vezető kormányfőtanácsosok

Kamarai minőségellenőrzés

Összehasonlító információk

Minőségellenőrzések

	2022. év		2023. év		2024. év	
Kamarai minőség-ellenőrzés során elért eredmények	(fő)		(fő)		(fő)	
Megfelelt	218	69%	518	70%	488*	69%
Megfelelt, megjegyzéssel	19	6%	43	6%	48*	7%
Nem felelt meg	81	25%	179	24%	166*	24%
Összesen	318	100%	740	100%	702*	100%

	2022. év		2023. év		2024 év	
Közfelügyeleti minőség-ellenőrzés során elért eredmények	(fő)		(fő)		(fő)	
Megfelelt	10	39%	9	36%	11	48%
Megfelelt, megjegyzéssel	11	42%	9	36%	8	35%
Nem felelt meg	5	19%	7	28%	4	17%
Összesen	26	100%	25	100%	23	100%

* 2025 június 2-ai információ alapján, PM nélkül

Kamarai minőségellenőrzés 2022-2024

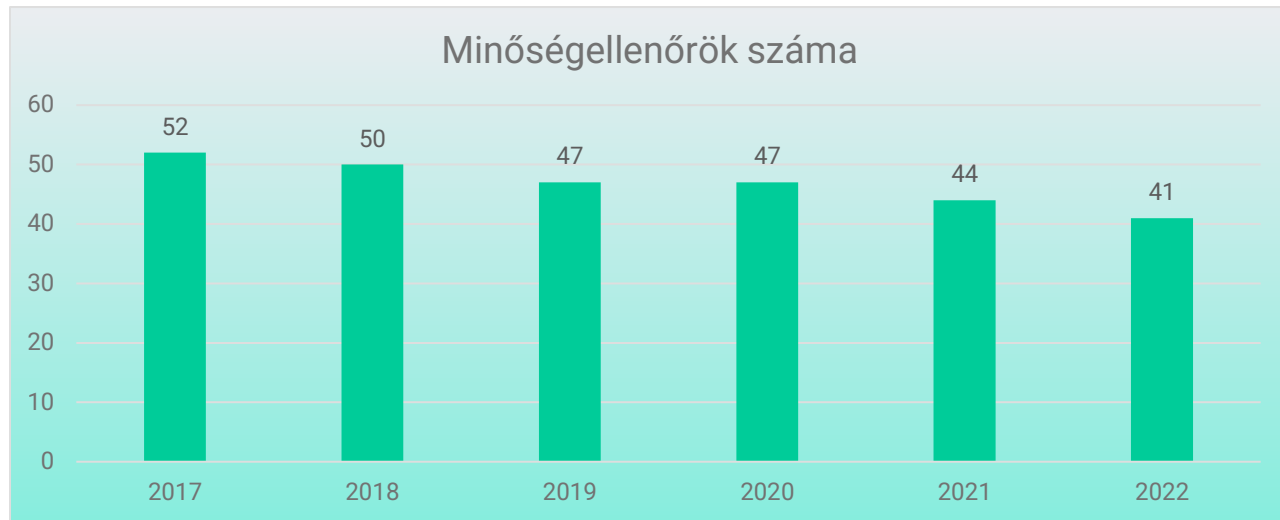
Közfelügyelet által kiválasztott 2022-2024

Összehasonlító információk – Minőségellenőrökre vonatkozó új szabályok

Kamarai minőségellenőrzés

2023 – 35 fő

2024 – 41 fő

Kérdőívek elemzése

Kamarai minőségellenőrzés

1. A megbízás elfogadása területén feltárt hiányosságok

2. A kockázatbecslés és tervezés területén tapasztalt hiányosságok

3. A könyvvizsgálati bizonyítékok összegyűjtése területén tapasztalt hiányosságok

4. A kockázatbecslés alapján kiválasztott jelentős vizsgálati területeken tapasztalt hiányosságok

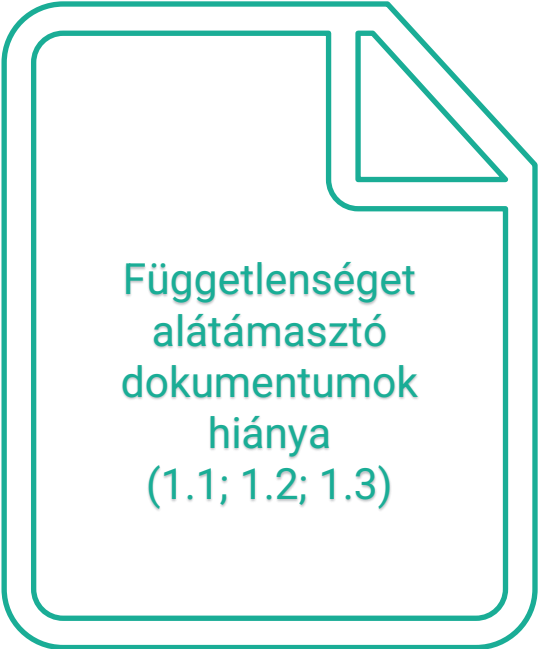
5. Az áttekintés körében tapasztalt hiányosságok

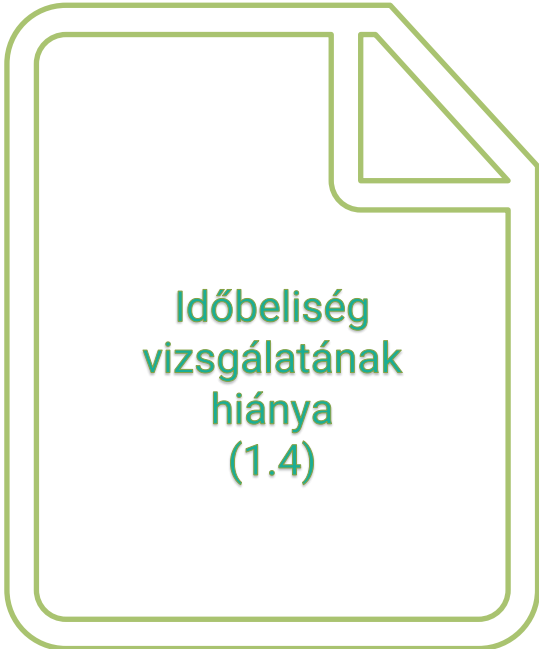
6. A jelentéskészítés körében tapasztalt hiányosságok

1. A megbízás elfogadása területén feltárt hiányosságok

Kamarai minőségellenőrzés

A teal-outlined icon of a document with a folded top-right corner.

Függetlenséget
alátámasztó
dokumentumok
hiánya
(1.1; 1.2; 1.3)

A green-outlined icon of a document with a folded top-right corner.

Időbeliség
vizsgálatának
hiánya
(1.4)

An orange-outlined icon of a document with a folded top-right corner.

Szerződés
tartalmi
hiányosságai
(1.5)

Kamarai minőségellenőrzés

1. A megbízás elfogadása területén feltárt hiányosságok Kérdőívben szereplő megállapítások (1/1)

1.1 „A könyvvizsgáló **dokumentáltan nem mutatta be**, hogy ellenőrizte, mérlegelte és megállapította-e a megbízásra vonatkozó **függetlenségi, összeegyeztethetlenségi, alkalmassági követelményeknek való megfelelést**”.

1.3 „A megbízást a könyvvizsgáló 2023.04.21 én fogadta el, **az ügyfél elfogadási ellenőrző lista nem az elfogadás előtt**, vagy azzal egyidőben készült, hanem 2023. 09.01-ei dátummal”.

1.5 „A **megbízási szerződés (2023. május 17.) aláírás dátuma hamarabb**, mint a Cégbírószági bejegyzés (2023. június 20.) és az elfogadó nyilatkozat dátuma (2023. június 19.)”.

„**Nem a hatályos mintát használja** az ellenőrzött, a tartalma megfelelő”. --> IGEN VÁLASZT JELÖLTEK

2. A kockázatbecslés és tervezés területén tapasztalt hiányosságok

Kamarai minőségellenőrzés

Nyitó egyenlegek vizsgálatának tervezésének hiánya (2.1.1)

Ügyfél megismerésének hiánya (2.1.2)

Előzetes analitikus elemzés hiánya (2.1.3)

Belső ellenőrzési rendszer felmérésének hiánya (2.2)

Csalás kockázata (2.3)

Lényegességhez kapcsolódó hiányosságok (2.4)

„SZÜK” azonosításának hiánya (2.5)

Kockázatbecslés dokumentálásának hiánya (2.6)

Zárási folyamatokhoz kapcsolódó vizsgálatok hiánya (2.7)

Könyvvizsgálati terv megfelelőségének hiánya (2.8)

2. A kockázatbecslés és tervezés területén tapasztalt hiányosságok

Kérdőívben szereplő megállapítások (1/1)
Kamarai minőségellenőrzés

2.1.3. **„Nem került dokumentum bemutatásra a gazdálkodó teljesítményének, mérlegének és eredménykimutatásának áttekintéséről és elemzéséről”.**

2.2. **„Az ellenőrzött felmérte a belső ellenőrzési rendszert, azonban nem dokumentálta a folyamatok során keletkező bizonylatokat, nem készített minta dokumentációt”.**

2.3. **„A csalás és hiba miatt előforduló lényeges hibás állítások kockázatát a könyvvizsgáló felmérte, de a vezetés kontrollok felülírásából származó kockázatot alacsonynak tekintette. Az elvégzett vizsgálat megfelelően került dokumentálásra, de az árbevétel szintjén a csalás kockázatát ugyancsak alacsonynak minősítette. Így a tervezés során a szakmai szkepticizmus általános követelményét a könyvvizsgáló nem alkalmazta”.**

2.4 **„Az ellenőrzött a tervezés során meghatározott átfogó lényegesség, végrehajtási lényegesség, valamint egyértelműen elhanyagolható hiba küszöbértékét nem megfelelően frissítette a végleges számsor alapján. A végleges számított lényegesség az árbevétel 3%-val 13.392 E Ft lenne, az alkalmazott lényegesség 15.000 E Ft. Szakmai megítélésem szerint az eltérésnek nincs jelentős hatása a könyvvizsgálati eljárásokra”.**

2. A kockázatbecslés és tervezés területén tapasztalt hiányosságok

Kérdőívben szereplő megállapítások (1/2)
Kamarai minőségellenőrzés

2.5 „**Lényeges számlaegyenlegek kijelölésre kerültek ugyan, ezek azonban nem lettek valódi kockázatbecslési eljárásokkal alátámasztva, hanem tapasztalati úton, "érzésre" kerültek kiválasztásra**”.

„A könyvvizsgáló elvégezte a kockázatbecslési eljárásokat és az alapján megcsinálta a kockázatbecslést. Az ügyfél kockázatbecslése alapján a jelentős területek az árbevétel és a kapcsolt felekkel folytatott tranzakciók (ezzel kapcsolatos dokumentáció lett beküldve). A szakmai megítélésem alapján **a tárgyi eszközt (értékelés állításra vonatkozóan) is jelentős területnek minősítettem, mert tartalmaz értékhelyesbítést 239 mFt értékben (lényegességet meghaladó 29 mFT feletti) és minőségi ismérvek alapján (nagy a becslés szerepe)**. Ez alapján a kockázatbecslésre NEM választ adtam. Ezek alapján az árbevétel és a tárgyi eszköz a vizsgált kiemelt területek”.

2.6. „A könyvvizsgálati tervben, munkaprogramban az ügyfélre vonatkozó könyvvizsgálati eljárások **jellege, ütemezése és terjedelme nem került meghatározásra**”.

2.7 „Azt leírta a tervezési dokumentumában, hogy támaszkodik a kontrollokra, csak alapvető vizsgálati eljárásokat fog végezni, de a **közzétételekhez és zárási folyamathoz kapcsolódó eljárásokat nem tervezte meg dokumentáltan**”.

2.8 „A könyvvizsgálati terv a **standard által előírt tartalomnak nem felel meg**”.

2.9 „A könyvvizsgálati munkaprogram **nem ügyfélspecifikus, a Metrum program pontjai hagyatkozik, általános**.”.

3. A könyvvizsgálati bizonyítékok összegyűjtése területén tapasztalt hiányosságok

Kamarai minőségellenőrzés

Nyitó egyenlegek vizsgálatának hiánya (3.1.)

Számviteli politika vizsgálatának hiánya (3.2)

Csalás kockázatának vizsgálata (3.3)

Bevételekhez kapcsolódó feltételezett csalási kockázat (3.4)

Kontrollok vezetés általi felülírásából származó kockázat (3.5)

Kapcsolt felek vizsgálata (3.6)

Fordulónap utáni események vizsgálata (3.7)

3. A könyvvizsgálati bizonyítékok összegyűjtése területén tapasztalt hiányosságok

3.2. „A számviteli politika áttekintésének dokumentációja bemutatásra került, de annak **tárgydőszakra vonatkozó beszámolóhoz alkalmazott gyakorlati értékelése nem az 510. standard szerinti követelményeket tartalmazza**. Az 510. standard szerint át kell tekinteni a számviteli politika tartalmának felmérését, összehasonlíthatóságát, az előző évek gyakorlati alkalmazását. A jelen dokumentációban bemutatott **számviteli politika összehasonlíthatóságának következetes alkalmazása nem állapítható meg**”.

3.3. „**A csalás, hamisítás kockázatának felmérését elvégezte a könyvvizsgáló**, következtetésében szerepeltette, hogy a szakmai szkepticizmust a vizsgálat során folyamatosan fenn kell tartani, **de célirányos eljárásokat nem tartalmaz a tervezési dokumentum**”.

3.4.. „A könyvvizsgáló **nem tekintette jelentős kockázatúnak a bevételek megjelenítését**, a bevételekhez kapcsolódó feltételezett csalási kockázatra tekintettel. Nem értékelte a könyvvizsgáló, hogy milyen típusú bevételekből, bevételi ügyletekből vagy állításokból származnak csalási kockázatok, **emiatt nem végzett erre vonatkozó eljárásokat**”.

3.5 „A könyvvizsgáló nem minősítette jelentős kockázatúnak a kontrollok vezetés általi felülírásából származó kockázatot, **erre vonatkozóan eljárásokat nem végzett**”.

3.8 „A könyvvizsgáló **a leltározáson részt vett, de a mintavételezést nem alkalmazta, így az eredmények kivetítése a sokaságra nem tehető meg**”.

3.14 „A teljességi nyilatkozatban a jogi képviselő nyilatkozatára hivatkozik, **de a jogi képviselő nem küldte vissza a nyilatkozatot. Az ügyvezetőtől nem lett kérve jogi nyilatkozat**”.

4. A kockázatbecslés alapján kiválasztott jelentős vizsgálati területeken tapasztalt hiányosságok

Kamarai minőségellenőrzés

Terület kiválasztása a SZÜK jelentős területek - kockázatfelmérés alapján

3.8 (készlet); 3.9 (követelések/kötelezettségek); 3.10 (külső megerősítések); 3.12 (pénzeszközök); kérdésekre adott válasz jelentős hatással lehet az egyes területek kiválasztására

Kapcsolódó kérdések közötti összefüggések vizsgálata

4. A kockázatbecslés alapján kiválasztott jelentős vizsgálati területeken tapasztalt hiányosságok

Kérdőívben szereplő megállapítások (1/2)

Kamarai minőségellenőrzés

3.1 „Bizottság megállapítása: A minőségellenőrzési dokumentációból - mivel a könyvvizsgáló részéről a megbízó tekintetében a 2023. évi beszámoló vizsgálata az **első könyvvizsgálat volt**, azonban kiemelt területként **a nyitó egyenlegeket nem vizsgálta** - megállapítható, hogy **nem szerzett elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékot** arról való következtetése alátámasztására, **hogy a nyitóegyenlegek tartalmazznak-e olyan hibás állításokat, amelyek lényegesen befolyásolják a tárgyidőszaki pénzügyi kimutatásokat**”.

„A bizottság megállapítása: A minőségellenőr a tervezési rész **2.5. kérdésénél megállapította**, hogy a könyvvizsgáló **nem azonosította az ügyletcsoportokat és a közzeveendő információkat**, a bizonyítékszerzés körében pedig rögzítette, hogy az ellenőrzött **nem végzett eljárásokat**. Előzőekből következően a bizottság álláspontja szerint az ellenőrzött az **I. kiválasztott területre vonatkozóan sem azonosította az ügyletcsoportokat, gazdasági eseményeket**”.

„Bizottsági kiegészítés: A könyvvizsgálati dokumentáció nem tartalmazott arra vonatkozó információt, hogy **mi alapján történt a mintavétel a bizonyítékgyűjtés** során. A sokaságot alkotó háromezer db számla döntően kisösszegű, ezért ezek közül **szűrőpróbaszerűen választott a könyvvizsgáló számlát, de nem statisztikai mintavételezéssel**. Fuvarleveleket, szerződéseket, vámhatározatokat nem nézett a könyvvizsgáló, így még az általa tervezett állítások létezés, elhatárolás helyességének vizsgálatára sem tudott munkalapot bemutatni. **Az árbevétel teljességéről, pontosságáról nem győződött meg**. Ennek következtében nem jelenthető ki, hogy minden egyes állítás esetében elegendő és megfelelő bizonyítékot szerzett a könyvvizsgáló”.

4. A kockázatbecslés alapján kiválasztott jelentős vizsgálati területeken tapasztalt hiányosságok

Kérdőívben szereplő megállapítások (1/2)

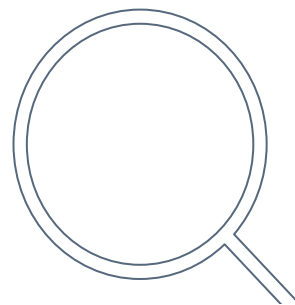
Kamarai minőségellenőrzés

- „Bizottsági álláspont: A bizottság a **3/I. 5. kérdés felülvizsgálata során** nem értett egyet az ellenőr igen válaszával, mivel az ellenőr maga is kijelentette a **3/I.2. kérdés** kapcsán, hogy a könyvvizsgáló nem szerzett elegendő és megfelelő bizonyítékot a **3/I. 4. kérdés** esetében a kijelölt állítások dokumentálása nem volt megfelelő, **így az alkalmazott munkapapírok az elvégzett munkát nem mutatták megfelelően**”.
- „3/II.3. A bizottság álláspontja szerint a becsatolt dokumentumokból nem vonható le olyan következtetés, hogy **az árbevételnél szükség lett volna becslési eljárásra** a tevékenység jellegéből adódóan. Ezért N/É-re változtatta”.
- „Bizottság álláspontja: 3/I.7. A bizottság álláspontja szerint a minőségellenőr **3.2., 3.4. és 3.5. kérdőívi kérdésekre adott nemleges válasza alapján az ellenőrzött nem tekinthette át a könyvvizsgálói jelentés szempontjából jelentős következtetéseket tartalmazó munkapapírokat**”.
- „A bizottság a már idézett 220. témaszámú standard 16.- 17. pontjában rögzítettek alapján a 3/II.1., 3/II.2., 3/II.4., és 3/II. 5. kérdések kapcsán elfogadta a minőségellenőr azon megállapítását, mely szerint **a kamarai tag a munkaprogramja szerint kijelölt eljárásokat nem végezte el dokumentáltan, teljeskörűen. Előzőek alapján a bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a kamarai tag a könyvvizsgálói jelentés szempontjából jelentős következtetéseket tartalmazó munkapapírokat nem tekintette át**”.

5. Az áttekintés körében tapasztalt hiányosságok

Kamarai minőségellenőrzés

- Elvégeztek-e minden a munkaprogramban kijelölt eljárást és rögzítették-e azok eredményeit és a következtetéseket (4.1)
- A vállalkozás folytatása elvének érvényesülése (4.5)
- Munkalapok egyeztetése a végleges pénzügyi kimutatásokkal (4.6)
- Elemző eljárások az áttekintés keretében (4.7)
- Archiválás (4.11)

5. Az áttekintés körében tapasztalt hiányosságok

4.1 „Tekintettel arra, hogy az **árbevétel területtel kapcsolatos könyvvizsgálati eljárásokkal összefüggésben dokumentáció nem teljeskörűen került bemutatásra**, így dokumentáltan nem lehet arról meggyőződni sem, hogy elvégeztek-e minden a munkaprogramban kijelölt eljárást és rögzítették-e azok eredményeit és a következtetéseket”.

4.1 „Bizottság álláspontja: A bizottság a minőségellenőrzési dokumentáció alapján megállapította, különös tekintettel **a kiemelt területeken született 4-nél több nemleges válaszra, hogy a könyvvizsgáló nem győződhetett meg arról, hogy minden a munkaprogramban szereplő eljárást elvégzett, és rögzítette azok eredményeit és a következtetéseket**”.

4.6 „Bizottsági álláspont: A bizottság a **4.6. kérdés felülvizsgálata** során nem értett egyet az ellenőr igen válaszával, mivel elfogadta az ellenőrnek a **3/I.8. kérdésre adott nem válaszával, mely szerint a végleges mérlegnek és eredménykimutatásnak a könyvvizsgálati munkaterületek összesítését/összefoglalását tartalmazó munkalapokkal történő egyeztetése nem volt lehetséges, mert programpontok maradtak ki**”.

4.7 „Bizottság álláspontja: A bizottság a **4.7. kérdés felülvizsgálata** során nem értett egyet az ellenőr igen válaszával, mivel **a készlet terület esetében a könyvvizsgáló az ellenőr szerint az elemző eljárásokat nem dokumentálta le, így dokumentáltan át sem tudta tekinteni**”.

5. Az áttekintés körében tapasztalt hiányosságok

Kérdőívben szereplő megállapítások
Kamarai minőségellenőrzés

4.8 „**A kiegészítő melléklet közzétételei hiányosak**, több - a számviteli törvény által előírt - kötelező közzétételi elem nem került bemutatásra (hiányzik pl: a tárgyi eszköz mozgástábla, a saját tőke mozgás tábla, hiányos a költségek részletezése, nincsenek adatok a könyvvizsgálóról). A feltöltött kiegészítő melléklet az e-beszámolóból került az ellenőrzés alatt letöltésre, de a könyvvizsgálati dokumentációban rendelkezésre áll az aláírt kiegészítő melléklet”.

4.11 „Volt olyan összefoglaló könyvvizsgálati dokumentum, amely **a jelentés kiadását követő 60 napot meghaladó keltezésű volt**”.

5.1 „**A teljességi nyilatkozat dátuma 2024.05.21. Könyvvizsgálói jelentés dátuma: 2024.05.22. Beszámoló dátuma: 2024.05.30**”.

6. A jelentéskészítés körében tapasztalt hiányosságok

Kamarai minőségellenőrzés

Összhang a teljeségi nyilatkozat és a vezetés által aláírt beszámoló dátumai között (5.1)

Könyvvizsgálói jelentés, vélemény szakasz, egyéb információk (5.3; 5.4; 5.5; 5.7)

Vétó kérdés

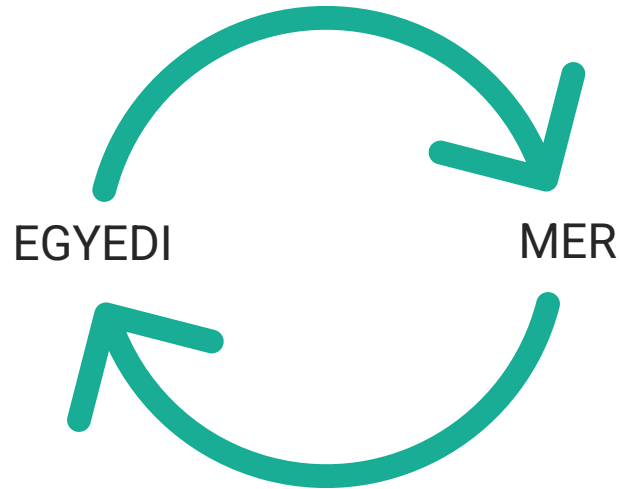
Kamarai minőségellenőrzés

A minőség-ellenőrzés során bemutatott könyvvizsgálati dokumentumok elegendő és megfelelő bizonyítékot tartalmaznak-e és alátámasztják-e a könyvvizsgálói jelentést és az abban rögzített véleményt? (5.10)

Cégszintű minőségellenőrzések (MER)

Kamarai minőségellenőrzés

Cégszintű minőségellenőrzések

Kamarai minőségellenőrzés
„Örökzöld” területek

szabályzat

függetlenség vizsgálata

könyvvizsgálati dokumentáció = ügyfél dokumentumok

figyelemmel kísérés

archiválás

Cégszintű minőségellenőrzések

Kamarai minőségellenőrzés

Kiemelt témák

- 1. A könyvvizsgált társaság könyvelője a könyvvizsgáló közeli hozzátartozója.
- 2. MER kérdőívbe csak az egyedi megbízásra való hivatkozás szerepel magyarázatként.
- 3. A „vétó” kérdés korrelációja.
- 4. Több megbízás figyelembe vétele a MER vizsgálat során.
- 5. Megfelelt eredményből nem felelt meg minősítés.

Cégszintű minőségellenőrzések

Kamarai minőségellenőrzés

Javaslat

Kérdések

?